

Information från överförmyndarnämnden för Flen, Gnesta och Vingåkers kommuner

Bevaka rätt i dödsbo

2021-04-13

Innehåll

Bevaka rätt i dödsbo	2
Bouppteckning.....	2
Testamente.....	2
Arvsavstående	3
Arvskifte.....	3
Ansökan om överförmyndarnämndens samtycke till arvskifte.....	3
Redovisning	4
Avtal om samlevnad i oskiftat dödsbo	4
Samtycke vid fastighetsförsäljning i dödsboet.....	4
Redogörelse.....	4
Kontakt	4
Ordlista	5
Checklista:.....	6

Överförmyndarnämnden för Flen, Gnesta och Vingåkers kommuner

Postadress	Besöksadress	Telefon	Hemsida	Epostadress
Överförmyndarkontoret Flens kommun 642 81 Flen	Sveavägen 1 Flen	0157-430070 0157-430000	Flen.se Gnesta.se Vingaker.se	overformyndaren@flen.se

Bevaka rätt i dödsbo

Överförmyndarnämndens tillsyn vid dödsboförvaltning blir aktuell när en dödsbodelägare har god man eller förvaltare eller är omyndig. Då gäller bestämmelserna i föräldrabalkens (FB) 15 kapitel om "Vård av rätt i dödsbo".

En förmyndare, god man eller förvaltare (anges i fortsättningen som ställföreträdare) är skyldig att se till att bodelning och arvskifte med anledning av dödsfallet upprättas *så snart som möjligt*, om inte avtal om sammanlevnad i oskiftat bo ingås. Ett arvskifte är ett dokument som visar hur tillgångarna ska fördelas mellan dödsbodelägarna efter att skulder har betalats. Arvskiftet ska vara skriftligt och undertecknas av alla dödsbodelägare för att det ska vara juridiskt giltigt. Om ställföreträdaren inte har den kompetens som krävs för att kunna bevaka den enskildes rätt i dödsbo bör ställföreträdaren vända sig till en jurist.

Är huvudmannen/den underårige (anges i fortsättningen huvudman) ensam dödsbodelägare behöver ett arvskifte inte upprättas och samtycke behöver inte inhämtas från överförmyndarnämnden. Ett arvskifte behöver inte upprättas eftersom det inte finns några tillgångar att fördela.

Ställföreträdaren ska däremot, om det inom ramen för dödsboet exempelvis har sålts en fastighet eller bostadsrätt, ansöka om nämndens samtycke till detta. Ställföreträdaren ska redovisa att samtliga dödsboets tillgångar har förts över till ett överförmyndarspärtrat konto i huvudmannens namn.

Bouppteckning

Ställföreträdaren ska bevaka att bouppteckningen förrättas inom tre månader efter dödsfallet. Ställföreträdaren är även skyldig att närvara vid bouppteckningsförrättningen. Ställföreträdaren ska också bevaka att bouppteckningen lämnas in till Skatteverket för registrering inom en månad efter upprättandet.

Om den avlidne inte efterlämnar några tillgångar eller enbart efterlämnar tillgångar som täcker begravningskostnader och andra utgifter i samband med dödsfallet, ska en anmälan om detta göras till dödsbohandläggarna i kommunen. Socialnämnden är skyldig att lämna en dödsboanmälan till Skatteverket. En kopia på dödsboanmälan ska lämnas till överförmyndarnämnden.

Testamente

Om den avlidne efterlämnar testamente ska ställföreträdaren inte "godkänna" testamentet, utan endast bekräfta att hen har tagit emot eller tagit del av testamentet för sin huvudmans räkning. Under de sex månader som därefter följer har ställföreträdaren möjlighet att klandra testamentet.

Överförmyndarnämnden för Flen, Gnesta och Vingåkers kommuner

Postadress	Besöksadress	Telefon	Hemsida	Epostadress
Överförmyndarkontoret Flens kommun 642 81 Flen	Sveavägen 1 Flen	0157-430070 0157-430000	Flen.se Gnesta.se Vingaker.se	overformyndaren@flen.se

Anledning till att man vill klandra ett testamente kan t.ex. vara att testamentet har upprättats under påverkan av en psykisk störning, att testamentet inte uppfyller lagens krav på ett giltigt testamente, eller att testamentsgivaren blivit tvingad eller lurad att upprätta testamentet.

Om ställföreträdaren inte har kunskap om testamentet ska klandras eller inte bör ställföreträdaren vända sig till en jurist. Om ställföreträdaren inte klandrar testamentet inom sexmånadersperioden vinner testamentet laga kraft gentemot huvudmannen, vilket innebär att det blir giltigt.

Om huvudmannen är barn till den avlidne ska ställföreträdaren göra ett förbehåll för huvudmannens laglott.

Arvsavstående

Ställföreträdaren får inte avstå från arv eller testamente för den enskildes räkning. Avstående från arv får endast göras med överförmyndarnämndens samtycke.

Arvskifte

Ställföreträdaren ska bevaka att arvskiftet upprättas inom 6 månader efter bouppteckningens förrättningsdag.

I arvskiftet ska dödsboets samtliga tillgångar tas upp till dagsaktuellt värde. För fastighet/bostadsrätt ska värderingsintyg från oberoende sakkunnig (t ex mäklare eller värderingsman) bifogas. Arvskiftet ska undertecknas av samtliga dödsbodelägare, även av omyndig som fyllt 16 år, samt av ställföreträdaren.

Ansökan om överförmyndarnämndens samtycke till arvskifte

Ställföreträdaren ska skicka in dessa handlingar till överförmyndarkontort:

1. Ansökan om överförmyndarnämndens samtycke till arvets fördelning
2. Arvskiftes/bodelningshandling i original
3. Godkännande av samtliga dödsbodelägare
4. Samtycke från huvudmannen om han/hon förstår vad saken gäller alternativt läkarintyg som visar att hen inte förstår vad saken gäller, om så är fallet.
5. Kopia på registrerad bouppteckning
6. Testamente (om det finns)
7. Redovisningsräkning med underlag från bank som visar vad som hänt för tiden från dödsdagen till skiftesdagen
8. Värderingsutlåtande för ev. fastighet/ bostadsrätt
9. Fullmakter från dödsbodelägare

Överförmyndarnämnden för Flen, Gnesta och Vingåkers kommuner

Postadress	Besöksadress	Telefon	Hemsida	Epostadress
Överförmyndarkontoret Flens kommun 642 81 Flen	Sveavägen 1 Flen	0157-430070 0157-430000	Flen.se Gnesta.se Vingaker.se	overformyndaren@flen.se

Redovisning

När överförmyndarnämnden har samtyckt till egendomens fördelning enligt arvskiftet ska ställföreträdaren bevaka att huvudmannens kontanta del av arvet sätts in på ett överförmyndarspärtrat bankkonto i huvudmannens namn och att lagfart söks för eventuell fastighet som tillskiftats huvudmannen. När det gäller omyndigas arv är det enbart belopp över ett prisbasbelopp som ska sättas in på spärrat konto.

Att ett konto har överförmyndarspärtrat betyder att medlen inte får tas ut utan överförmyndarnämndens samtycke.

När arvet har skiftats ska ställföreträdaren skicka in bevis om att huvudmannens andel i dödsboet har överförts till huvudmannen. Detta kan visas genom t ex kontoutdrag, kopia av lagfartsbevis eller utdrag som visar att aktier som tilldelats huvudmannen har registrerats på depån.

Avtal om samlevnad i oskiftat dödsbo

Om tillgångarna i dödsboet är sådana att arvskifte inte utan svårigheter kan upprättas, kan man upprätta avtal om samlevnad i oskiftat dödsbo. Sådana avtal ska godkännas av överförmyndarnämnden efter ansökan av ställföreträdaren.

Samtycke vid fastighetsförsäljning i dödsboet

Överförmyndarnämndens samtycke krävs för vissa åtgärder som genomförs inom ramen för dödsboets förvaltning. t.ex. vid försäljning av en fastighet eller bostadsrätt som tillhör dödsboet.

Redogörelse

Om arvskifte inte kan ske inom den angivna tiden (sex månader från bouppteckningens förrätningsdag) och inte heller avtal om samlevnad i oskiftat dödsbo har ingåtts ska ställföreträdaren var sjätte månad tills det att boet har skiftats lämna in en redogörelse, till överförmyndarnämnden, varför arvet inte har skiftats, s.k. *redogörelse för skifteshinder*. Om ställföreträdaren inte lämnar in redogörelsen för skifteshinder i rätt tid kan överförmyndarnämnden förelägga ställföreträdaren vid hot om vite att inkomma med handlingen.

Kontakt

Om du har några frågor är du välkommen att ta kontakt med överförmyndarkontoret.

Telefon: 0157-43 00 70,

telefonid måndag, onsdag och torsdag kl 9:30-11:30, tisdagar kl 13:00-15:00

Epost: overformyndaren@flen.se

Blanketter och information finns även på:

<https://flen.se/om-flen/god-man-forvaltare-formyndare/>

Överförmyndarnämnden för Flen, Gnesta och Vingåkers kommuner

Postadress	Besöksadress	Telefon	Hemsida	Epostadress
Överförmyndarkontoret Flens kommun 642 81 Flen	Sveavägen 1 Flen	0157-430070 0157-430000	Flen.se Gnesta.se Vingaker.se	overformyndaren@flen.se

Ordlista

Anmodan	uppmaning
Anstånd	få förlängd tid
Arvsavstående	avstå från sin arvslott till förmån för sina legala arvingar
Arvskifte	privat avtal gällande uppdelning av arvet efter den avlidne
Arvslott	den del av arvet som en arvinge får enligt arvsordningen
Arvsordning	den ordning i vilken arvingarna äger rätt till den avlidnes kvarlåtenskap
Avyttra	göra sig av med, sälja
Bouppteckning	ett dokument som visar vilka tillgångar och skulder den avlidne hade på dödsdagen
Bröstarvinge	barn och barnbarn till den avlidne
Dödsbo	en organisation som förvaltar en avlidne persons tillgångar och skulder till dess att arvskiftet genomförts
Dödsbodelägare	de personer som tillsammans förvaltar och företräder den avlidnes egendom under dödsboets utredning
Kvarlåtenskap	egendom som tillhört den avlidne och som fördelas i arv
Laglott	halva arvsloten. Om ett testamente finns till förmån för någon annan än bröstarvinge, kan denne alltid kräva sin laglott.
Legat/legatarie	en person som enligt ett testamente tilldelats en viss egendom/belopp
Likvidavräkning	en slutlig ekonomisk avräkning mellan köpare och säljare av en fastighet
Redovisningsräkning	underlag som visar vad som har hänt från dödsdagen till skiftesdagen och att det genom dessa handlingar går att följa alla tillgångar respektive utgifter
Särkullbarn	bröstarvinge till den avlidne men inte till efterlevande make/maka.
Universell testamentstagare	den som genom testamente får en viss andel av eller hela kvarlåtenskapen, eller det som återstår när andra har fått sitt
Vite	ett penningbelopp som tingsrätten kan ålägga ställföreträdaren att betala om hen inte inkommer med redogörelse om skifteshinder till överförmyndarnämnden
Överförmyndarspärtrat konto	Konto med en uttagsbegränsning; pengar kan inte tas ut från kontot utan samtycke från överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden för Flen, Gnesta och Vingåkers kommuner**Postadress**

Överförmyndarkontoret
Flens kommun
642 81 Flen

Besöksadress

Sveavägen 1
Flen

Telefon

0157-430070
0157-430000

Hemsida

Flen.se
Gnesta.se
Vingaker.se

Epostadress

overformyndaren@flen.se

Checklista:

- Närvara vid bouppteckning.
- lämna skriftlig redogörelse för skifteshinder, om arvet inte skiftas inom sex månader efter att bouppteckningen förrättades .
- Ansöka om överförmyndarnämndens samtycke till arvskiftets fördelning. Arvet får inte fördelas innan samtycke erhållits. Ansökningsblankett finns på hemsidan, flen.se eller fås av överförmyndarkontoret.

De handlingar som ska bifogas ansökan är:

1. Kopia av den inregistrerade bouppteckningen (inkl. eventuellt testamente och andra bilagor).
2. Bodelning samt arvskifte **i original**.
3. Redovisningsräkning för dödsboets förvaltning från bouppteckningens dag fram till skiftesdagen.
4. Godkännande av arvskifte från alla dödsbodelägare.
5. Saldobevis från bank per dödsdagen och skiftesdagen.
6. Värderingsutlåtande för boets eventuella fastighet, tomträtt och värdefullare lösöre.
Om dödsboets fastighet eller bostadsrätt ska säljas innan skiftet ska först ansökan om samtycke från överförmyndarnämnden sökas.

Efter genomfört skifte:

- lämna handling till överförmyndarkontoret som styrker att huvudmannens arv satts in på ett konto i dennes namn. Detta kan uppvisas genom exempelvis kontoutdrag, kopia av huvudmannens lagfartsbevis eller utdrag från huvudmannens värdepappersdepå som visar att aktier som tilldelats hen har registrerats på depån.
- Observera att kontot där arvet placeras ska förses med överförmyndarspär och sådant bevis ska även lämnas till överförmyndarkontoret. Banken hjälper er med detta.

Överförmyndarnämnden för Flen, Gnesta och Vingåkers kommuner

Postadress	Besöksadress	Telefon	Hemsida	Epostadress
Överförmyndarkontoret Flens kommun 642 81 Flen	Sveavägen 1 Flen	0157-430070 0157-430000	Flen.se Gnesta.se Vingaker.se	overformyndaren@flen.se